

Straßburg, 5. April 1548

An Sebald Havenreuter

Druck: Isocrates, Basel 1548, I, S. 213f.; Isocrates, Paris 1553, S. 429-432; Isocrates, Basel 1553, S. 997-1000; Isocrates, Basel 1558, S. 997-1000; Isocrates, Basel 1570, I, Sp. 723-725.

DOCTISSIMO ET HVMANISSIMO VIRO, D. SEBALDO
HAVENREVTERO NORICO, PHILOSOPHO ET MEDICO
Argentinensi, Domino et amico suo carissimo, Hiero-
nymus Vuolfius S. D.

Scribit Homerus, quum Alcmena iam par tui uicina esset, Iouem gloriatum, puerum qui eo die nasceretur, omnibus è se genitis imperaturum. Quo, Iunonem grauiter ferentem adulteria mariti, auditu, Herculis natuitatem impeditisse, Eurysthei accelerasse, atque ita esse factum, ut uir ille praestanti animo, per omnem uitam seruili conditione premeretur. Haec fabula, siue ex astrologica ratione petita, siue alio consilio conficta, me saepe meae fortunae admonet: non quòd me ulla ex parte cum tanto heroë conferendum putem (quid enim dissimilius fieri queat?) sed quia mihi persuadeo, Iunonem nescio quam malè propiciam, nouercali odio semper meis commodis obsistere: et ad ea me compellere, à quib[us] uehementer abhorreo. Nam quum haec mea natura sit, ut in alios liberalis esse uehementer cupiam, supplicem et obnoxium esse pudeat: quo magis aetate procedo, eo fortunam iniquiorem mihi fieri video. Nec enim tantum beneficijs amicorum subleuari mihi necesse est: sed hoc etiam accedit, ut referenda gratiae facultatem nusquam prospicere possim. qua re uerecundo et grato homini uix quicquam acerbius accidere potest. Quid enim de me pollicear, in hac tenuitate ualetudinis et fortunarum? Ingenij uerò mei, in tanta diligentiae sedulitate, me ita paenitet, ut si alij non aequius de me iudicarent, quicquam efficiendi quod in publicum ederetur, animum, iamdudum abiecisem. Sed nonnihil tamen erigor doctorum cohortationibus, uel consolationibus potius, qui meas nugas (ut ille inquit) aliquid esse, uel amicè simulant, uel candidè sentiunt. Inter quos, humanis[sime] uir, te si non principem, in secundis saltem iure optimo numerare possum. Nam et honorificantissimè de me iudicas, et te mei esse amantissimum, ex eo tempore quo me primùm Tubingae cognouisti, cùm alijs multis argumentis declarasti hactenus, tum uerò nunc, integrum ferè annum non tantum liberalissimum et commodiss[imum] hospitium mihi praebes, sed omnibus rebus ita meis rationibus consultum, meae uoluntati satisfactum cupis, ut non dubitem, te in meam gratiam facere plurima, quae propter tuam ipsius utilitatem uel non attingeres, uel segnius aggredereris. Quae tua beneficia, quanquam et per sese, et propter tam insignem in me benevolentiam et amorem, ut debent, gratissima mihi sunt: ob eam tamen, quam dixi, referenda gratiae negatam mihi facultatem, propè molesta fierent, nisi te hac mente praeditum esse scirem, ut gratis de amicis benemereri, iucundissimum tibi non minus quam honestiss[imum] esse duceres: idqúe eo declaras, quòd tantum abest ut quicquam gratiae à me repetas, et noua subinde merita ueteribus addere non desistas, et literatum ac securum ocium, quo ipse pro tuo arbitratu frui non potes, mihi perbenignè suppedites. Haec si non intelligerem, stipes ac lapis: si non gratissima haberem, inhumanissimus essem, quorum utrunque à me alienum esse uelim. Proinde, quum hoc tempore nequeam aliter, cùm in sermone quotidiano, quantum humanitati et liberalitati tuae debeam, libenter prae me fero, quoties ea commemoratio locum habet: tum qualicunque hac opella testatum esse uolo. Epistolas igitur hasce Isocratis, nec numero nec prolixitate magni aestimandas, sed sapienter certè ornateqúe scriptas, latinas à me utcunque factas, tuo nomini dedico. Neque uerò dubito,

quin futura ea sit δόσις (iuxta Homerum) ὄλιγη τε φίλη τε. Miraberis hauddubiè insignem in homine quantumuis claro, ἀπολιτεύτω tamen, παρρήσιαν: et quum ad haec nostra tempora respicies, in quib[us] uirtutis et sapientiae minimum, assentationis ineffabilis ὑπερβολὴ reperitur, usqueadeò ut iam τῷ δουλοπρεπεστάτῳ τε καὶ κιβδηλοτάτῳ ἥθει, uocabula humilia et gestus satis seruiles desint: nonne tecum cogitabis Homericam illam Menelai exprobrationem, ἀχαιίδες οὐκέτ' ἀχαιοὶ; Sed ne sutor ultra crepidam: ad te redeo, cui has epistolas (integrum enim Isocratem, me interprete, cupio legi) non in aliud, nisi qualemque obseruantiae meae monumentum, inscribo. Nam et eos in graeca lingua progressus habes, ut iudex potius interpretum esse possis (si uacet animum his nostris studijs intendere) quam cuiusquam conuersionibus indigeas: neque tanta doctrina aut eloquentia est in me, ut uel meipsum illustrare scribendo queam, nedum alios: et tu eo ingenij acumine (quod ego assiduis multorum lucubrationibus praeferre non dubitabo) tanta iudicij acrimonia, tanta solidae eruditionis, philosophiae praesertim, et medicae artis copia polles, ut omnino mihi persuadeam, te subinde in orbem recurrentib[us] occupationibus, honestis illis quidem et utilibus, sed (uiro in primis studiosiss[imis]) molestis tamen, nonnihil aliquando diminutis, ea scripturum et in publicum editurum, quae non modò, ut hactenus editi Velcurionis erudit commentarij, pietatem tuam in paeceptorem testentur, sed tam philosophiae quam medicinae studiosis, plurimum prosint: te uerò ijs laudibus ornent, quas natura et uirtus tua promeretur. Interim quaeso, ut pro singulari humanitate tua, hoc leuidensem munus, aequi boniū facias, dum olim tibi maioribus in rebus uoluntatem meam declarare potero. Quae facultas quia hoc tempore mihi negatur, uolui nunc pauculas pagellas (quoniam, ut scis, aliter commodè fieri non potuit) tibi de primitijs mearum lucubrationum communicare, quae (quatuor tantum orationib[us] exceptis) in tuis aedibus, hortatumqüe magna ex parte tuo, natae sunt, ut ueluti liberti aut clientes, se patroni esse memores publicè profiteantur. Vale: Argentinae, ex tuis aedibus, Nonis Aprilis, Anno M. D. XXXXVIII.